

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

МИ

П Е Т А Р I

по милости БОЖЈОЈ и вољи НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

На предлог Нашег Министарског Савета, а на основу § 5. Устројства Централне Државне Управе и на основу Наше прокламације од 25. августа ове године, прописујемо ове

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ

у Уредби о уређењу ослобођених области

I

На крају другог става члана 55. ставља се запета и пауза и додају речи:

Изузимајући када чифлик-санџија предаје имање чифчији, било свом било коме другом чифчији. Чифчија не може купљено имање препродати, док се нарочито не регулише пренос имања, који овај члан предвиђа.

II

Члан 50. мења се и гласи:

Пуноважну седницу за суђење и грађанских и кривичних предмета састављају: судија, секретар или писар, и један судија — грађанин.

Ове измене и допуне Уредби важе од дана кад их Краљ потпише и кад се обнародују у Српским Новинама.

Препоручујемо Нашем Министарском Савету да ове измене и до-

пуне уредби обзнани и о њиховом се извршењу стара; властима пак заповедамо да по њима поступају, а свима и свакоме да им се покуравају.

29. октобра 1913. год.
у Београду.

П Е Т А Р С. Р.

*Председник
Министар. Савета,
Министар Иностраних Дела,
Ник. П. Пашић с. р.*

*Министар Финансија,
Д-р Л. Пачу с. р.*

*Министар
Унутрашњих Дела,
Стој. М. Протић с. р.*

*Министар Грађевина,
Ј. П. Јовановић с. р.*

*Министар
Просвете и Црквених Послова,
Љ. Јовановић с. р.*

*Министар Правде,
М. С. Ђуричић с. р.*

*Министар Војни,
Почасни ађутант Њ. В. Краља
генерал.*

*Мил. Божановић с. р.
Министар Народне Привреде,
Д-р В. Јанковић с. р.*

МИ

П Е Т А Р I

по милости БОЖЈОЈ и вољи НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

На предлог Нашег Министра Унутрашњих Дела и Нашег војног Министра, а на основу члана 6. Закона о устројству војске и члана 9., 10. и 22. Закона о жандармерији, наређујемо:

Да се у Уредби о формацији наоружању, оделу, спреми, дужности

и настави жандармерије од 28. јула 1884. године ФББр. 5109. учине све:

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ

I.

Члан 1. мења се, и гласи:

Жандармерију образује потребан број пешадијских жандармеријских батаљона од по четири чете, и потребан број коњичких жандармеријских ескадрона или водова.

Сва жандармерија стоји под једном командом, која се зове: „**Команда Целокупне Жандармерије**“.

Командант је виши официр и има права и власт команданта бригаде. Он решава о отпуштању жандарма и останку на рокове.

II.

Члан 2. мења се и гласи:

Целокупна жандармерија састоји се из два батаљона.

Седиште штаба првог батаљона је у Београду, и под њим стоји сва жандармерија у ново-ослобођеним границама.

Батаљони су административни органи трећег степена.

Команданти батаљона су виши официри; имају права да примају жандарме и да производе у чинове до закључно чина поднаредника.

Имају права и власт команданта пука.

III.

Члан 3. мења се, и гласи:

а) Састав штаба „команде целокупне жандармерије“ овај је:

1. командант;
2. један нижи официр — ађутант; и
3. потребан број подофицира.

б) Састав штаба једног жандармеријског батаљона је:

1. командант;
2. један нижи официр — ађутант;
3. један благајник — официр или чиновник који је у исто време и руковалац магацина; и
4. потребан број подофицира.

Ове измене и доууне у Уредби важе од дана када се обнародују у Српским Новинама.

Наш Министар Унутрашњих Дела и Наш Војни Министар нека изврше овај указ.

ФАБр. 9992.

2. новембра 1913. год.
у Београду.

П Е Т А Р с. р.

Министар
Унутрашњих Дела,

Стој. М. Протић с. р.

Министар Војни,
Почасни ађутант Љ. В. Краља
Генерал,

Мил. Божановић с. р.

На основу члана 17. Уредбе о уређењу ослобођених области решено сам, да се у **Административној подели ослобођених области Старе Србије учине ове измене и доууне:**

I.

Срез валаандовски у округу кавадарском зваће се срез *дојрански* — са седиштем у *Дојрану*.

II.

Срез бродски у округу тетовском зваће се срез *иоречки* — са седиштем у *Броду*.

III.

Срез свето-никољски у округу штипском зваће се срез *овче-пољски* — са седиштем у *Светом Николи*.

ПМ 13485.

25. октобра 1913. год.
у Београду.

Министар Унутрашњих Дела,

Стој. М. Протић с. р.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза ужичког Живка Николића, начелника исте класе среза сјеничког; и

за начелника треће класе среза алексиначког Душана Н. Милосављевића, начелника исте класе среза ужичког, — обојицу по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. новембра 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника друге класе среза сјеничког Луку Б. Петровића, начелника исте класе среза алексиначког, по службеној потреби:

за начелника треће класе среза охридског Јевту Бекрића, начелника исте класе среза крушевачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза дреничког Милорада Жеравичића, начелника исте класе среза качаничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза качаничког Ристу Протића, начелника исте класе среза ђаковичког, по службеној потреби:

за начелника треће класе среза крушевског Коту А. Поповића, полициског писара прве класе среза расинског;

за полициског писара прве класе среза дреничког Милоја Вуковића, полициског писара исте класе начелства округа кавадарског — по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза цареве-селског: Бранислава Живковића, полициског писара исте класе среза метохиског и Бранислава Васиљевића, полициског писара исте класе среза ђаковичког, — обојицу по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза качаничког Петра Јермића, полициског писара исте класе среза метохијског, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе начелства округа кавадарског Алексу Белића, полициског писара исте класе среза ђаковичког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе ново-варошког Драгољуба В. Поповића, практиканта среза прокупачког; и

за полициског писара треће класе среза гиљанског Живорада Ристића, практиканта првостепеног ваљевског суда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. новембра 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полициске писаре прве класе Управе вароши Београда: Драгишу Ст. Видаковића и Миливоја Б. Николића, полициске писаре друге класе исте Управе;

за полициске писаре прве класе среза јасениског, округа крагујевачког: Светислава Јанковића и Душана Живковића, полициске писаре друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза таковског Миладина Радојчића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе начелства округа крагујевачког Ристу Кузмановића, полициског писара друге класе истог начелства;

за полициског писара прве класе среза врачарског Милована Радојевића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза космајског Владислава Н. Божића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза врачарског Димитрија Игросанца, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза беличког Милана Рајковића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза посавског, округа београдског, Милутина Д. Поповића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза власотиначког Љубомира Богавца, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза гужанског, Милорада Јовановића, полициског писара друге класе истог среза:

за полициске писаре прве класе среза пчињског: Атанасија Поповића и Симеуна Анђелковића, полициске писаре друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза заглавског Стевана Вучковића, полициског писара друге класе истог среза;

за полициског писара прве класе среза голубачког Обрена Гаврило-

вића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе начелства округа крајинског Лазара Петковића, полициског писара друге класе истога начелства;

за полициског писара прве класе среза јабланичког Милана Величковића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза неготинског Драгутина Стевановића, полициског писара друге класе истога среза;

за полиписког писара прве класе среза параћинског Светислава Ђорђевића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе начелства округа пиротског Јосифа Динчића, полициског писара друге класе истога начелства;

за полициског писара прве класе среза нишавског Харалампсија Ђорђевића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза мачванског Војислава Васића, полициског писара друге класе истога среза;

за полиписког писара прве класе начелства округа подринског Косту Митровића, полициског писара друге класе истога начелства;

за полициског писара прве класе начелства округа тимочког Крсту Л. Петровића, полициског писара друге класе истога начелства;

за полициског писара прве класе среза качерског, Милутина Петрашиновића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза орашког Матију Јовановића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза посаво-тамнавског Љубомира Ж. Јовановића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза зајечарског Глигорија Станимировића, полициског писара друге класе истога среза;

за полиписког писара прве класе среза белопаланачког, Цветка Петровића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза добричког Андреју Весовића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе начелства округа нишког Љубивоја Абдулића, полициског писара друге класе истога начелства;

за полициског писара прве класе среза косаничког Милића Боричића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза рађевског Милоја Недића, полиписког писара друге класе истога среза;

за полициског писара прве класе среза моравичког Светозара Поповића, полициског писара друге класе истога среза;

за полициског писара друге класе начелства округа чачанског Милана Рашића, полициског писара треће класе истога начелства;

за полициског писара друге класе среза рамског Михаила В. Стевановића, полициског писара треће класе истога среза;

за полициског писара друге класе среза љубићског Симу Коснића, полициског писара треће класе истога среза;

за полициског писара друге класе начелства округа врањског Јована Миладиновића, полициског писара треће класе истога начелства;

за полициског писара друге класе среза заглавског Душана Матића, полициског писара треће класе истога среза;

за полициског писара треће класе среза ваљевског Милорада Качаревића, полициског писара треће класе истога среза;

за полициског писара друге класе Управе вароши Београда Тихомира Ивановића, полициског писара треће класе истога Управе;

за полициског писара друге класе среза јадарског Чедомира Вучићевића, полициског писара треће класе истога среза; и

за полициског писара друге класе среза жичког Љубивоја Богдановића, полициског писара треће класе истога среза

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 9. новембра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Милорад Томић, начелник друге класе среза посавског, округа београдског;

Димитрије Христић, начелник друге класе среза мачванског;

Игњат Ранчић, начелник треће класе среза охридског; и

Предраг Обркнежевић, полициски писар прве класе среза подунавског — на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда ставе у стање покоја с пензијом, која им према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 9. новембра 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

IX. *Истуи из § 390 к. з.* — „Новчаном казном од једног до пет талира, вели се у овом §, да се казни, ко мангуца, најдаље за месец дана, од како је код њега, месној власти не пријави, него се њим послужује. Но ако би кмет таковог затајао, и с њим се служио, да плати од пет до десет талира новчане казне, и осим тога губе обојица право на накнаду ране и осталих трошкова, ако су такве око мангуца учинили“.

1. Радња се састоји дакле у непријави мангуца најдаље за месец дана, од како је код извршиоца.

Захтева се, изгледа, да је се извршилац служио мангуцом, н. пр. волом, коњем. Но паравно овде се има подвести и случај, кад се њиме није служио, у толико про што има стоке, којом се не може служити (н. пр. свиње). Законодавац је додао: „ко се њим послужује“ само зато, што неће нико држати туђу стоку, којом се не служи или чак не може служити, ако нема намере присвајања.

2. Сматра се као нарочита тежа врста овог истуца случај, кад је извршилац кмет.

3. Ако се непријава мангуца појављује као неиздавање нађене ствари, онда се има узети, да постоји само овај иступ одн. преступ (§ 383 т. 3, в. горе II 3), према коме је иступ из § 390 у односу супсидиаритета. Ако је према мангуцу извршена која радња из § 230 к. з., постојаће утаја, према којој је овај иступ такође у односу супсидиаритета.

4. *Кривац.* — Виност није потребна.

X. *Истуи из §§ 391—391 б к. з.*

§ 391 к. з.: „Затвором до тридесет дана, да се казни свака проста крађа стоке и земљоделског алата у вредности до сто гроша, а осталих ствари у оште и вред-

ности до двеста гроша, превара пак и утаја до триста гроша чаршијских.

Но ако украдене или утајене ствари не ереде више од десет гроша чаршијских, да се казни до три дана затвора, осим случајева опасне крађе, § 223. При поврату просте крађе испод десет гроша чаршијских, ако нису оне, о којима трећи одељак овог §-а говори, поступиће се по наређењу § 324 овог Закона. А у случају поврата, ако би вредност крађе, преваре и утаје прелазила десет гроша чаршијских, кривац ће се суду на осуду предати.

Но ако су овакове мале крађе у вредности до десет гроша чаршијских учињене на плодовима и у опште стварима, које се непосредно појести и попиту могу, и ако су оне узете за сопствено уживање, да се казни само на тужбу оштећеног. Вредност узима се по обичној цени.

Саучесници при крађи, превари или утаји, да се казне као и сами главни кривци. Но лица, у другом чланку § 50 од казне изузета, изузимају се и овде.

§ 391 а к. з.: „По § 391 казниће се, ко воће или друге ствари за јело или пиће у вредности до десет гроша украде, ма да би се то и са проваљивањем или ускакањем или провлачењем у какво здање или ограђене просторе, у којима људи не живе, догодило.

Ако се овакве мале крађе догоде под другим у § 223 побројаним отежавајућим околностима, које крађу опасном чине, или ако је то учињено, не за своје сопствено уживање, него из користољубивих намера, да се казни по општим правилима о крађи“.

§ 391 б к. з.: „По одредбама из § 391 казниће се, према вредности, и крађа и превара, која би имала за предмет електричну струју“.

У наведеним §§-има реч је дакле о иступној превари, утаји и крађи.

1. Превара је иступна, кад штета не прелази вредност од триста гроша чаршијских (59, 40 дин.). О превари в. Живановић Посебни Део II §§ 59 и 60.

а) Према § 252 к. з. без значаја је, да ли само једна превара или више њих износе вредност већу од триста гроша чаршијских, т. ј. и више превара, које саме за себе немају ову вредност, већ скупа, сматрају се као једна преступна превара. Ово не важи за преваре, које скупа не прелазе триста гроша, т. ј. оне се не могу ни у ком случају сматрати као једна иступна превара, и ако су извршене од једног лица, већ би постојао реални стипај.

б) У случају поврата превара је иступна онда, кад вредност не прелази десет гроша (1,98 дин.) чаршијских (§ 391 ал. 2).

в) Подстрекачи и помагачи се изузетно сматрају као кривци и кажњавају се „као и сами главни кривци“, т. ј. и против њих је меродавна иста казна, која је прописана против извршиоца (§ 391 ал. 4, в. § 47 к. з.). Но лица наведена у § 50 ал. 2 к. з. не сматрају се ни овде као кривци).

г) § 391 има се применити и на превару, која има за предмет електричну струју (§ 391 б к. з.). Ово је једна нарочита врста преваре. Према § 253 а к. з.

ову врсту преваре може извршити само онај, коме је електрична струја поверена на руковање или на употребу. Тако превара ово врсте била би извршена, кад би се електрична струја присвојила после пролаза кроз струјомор и то би присвајање било прикривено н. пр. померањем казалеке у назад.

д) Односно истраге важи исто што и за преступну превару, т. ј. она се води по тужби повређеног сем превара из § 253 т. 1 и 2, ако су извршене од трговаца или занатлија, и из т. 3 и 4.

2. Утаја је иступна, кад вредност утајене ствари не прелази триста гроша чаршијских. О утаји в. Живановић Посебни Део II § 52 и 53.

а) У § 231 к. з. прописано је исто као и у § 252 к. з. (в. горе 1 а).

б) За случај поврата важи исто односно вредности што и за превару (в. горе 1 б).

в) За подстрекаче и помагаче важи исто што и код преваре (в. горе 1 в).

г) Истрага се може повести само по тужби повређеног као и за преступну утају (§ 236 к. з.).

д) Сматра се као блажија врста иступне утаје, утаја чија вредност не прелази десет гроша чаршијских (§ 391 ал. 2 к. з.). Прописан је затвор до три дана.

3. Крађа стоке и земљоделског алата је иступна, кад вредност није већа од сто гроша чаршијских (19-80 дин.), а крађа осталих ствари, кад вредност није већа од двеста гроша чаршијских (39-60 дин.) — О крађи в. Живановић Посебни Део I §§ 45—47.

а) У § 221 к. з. прописано је исто што и у §§ 252 и 231 к. з. (в. горе 1 а, 2 а).

б) За случај поврата важи односно вредности исто што и за превару и утају (в. горе 1 б, 2 б).

в) За подстрекаче и помагаче важи исто што и код преваре и утаје (в. горе 1 в, 2 в).

г) § 391 к. з. важи и за крађу електричне струје (§ 391 в к. з.).

Крађа воћа или других ствари за јело или пиће у вредности до десет гроша извршена „за своје сопствено уживање“ сматра се као иступна (а не као опасна из § 223 а к. з.) и онда, кад је извршена средством обијања (проваљивања), провлачења или ускакања, из зграда и других затворених простора, у којима људи не живе (§ 391 а к. з.).

е) Сматра се као блажија врста иступне крађе крађа у вредности до десет гроша.

ђ) Као и код преступне и злочине крађе истрага се има повести по званичној дужности, изузимајући случајеве предвиђене у §§ 235, 236 и случај крађе плодова и у опште ствари, „које се непосредно појести и попиту могу“, узетих „за сопствено уживање“. В. о овоме Живановић Посебни Део I § 47 II.

ж) § 391 в к. з.: „Окружна полицијна власт може административно решити, вели се у овом §, да се онај под полицијни надзор стави до годину дана, на кога би се у селу или општини сумњало, да чини крађе или разбојништва или ца-

љевине, које се у општини догађају, или да подобне злочинце прикрива, као и онај, који би за наведена злочинства судом због недовољних доказа био ослобођен“.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ЈЕДНА ПОТРЕБНА ИСПРАВКА

У Полицијском Гласнику изашао је низ чланака Д-р Томе Живановића, професора универзитета, под насловом: „О иступима“ у којима он коментарише III част кр. законика, осврћући се, том приликом, и на страну законодавство у колико оно има истоветне одредбе, и на радове који о томе постоје у нас.

У овоме своме опсежном раду, од кога ће примена закона имати неочењиве користи, г. Живановић је додирнуо и неке моје радове, налазећи да они немају оно значење, које сам им ја дао.

Тако он, говорећи о тачкама 2., 3., 4. и 5. § 367. кр. законика, вели: „Нетачно је мишљење, да су т. 2., 3., 4. и 5. овог §-а замењене чл. 173. и 174. закона о црквеним властима источно православне цркве од 17. априла 1890. год. јер су за дела предвиђена у овим члановима прописане у чл. 175. истог закона дисциплинске казне, а ове се казне могу изрећи заједно с кривичном казном из § 367. к. з. У чл. 173. и 174. предвиђени су дакле, дисциплински иступи“.

Како сам, пак, мишљење о томе, да су тачке 2., 3., 4. и 5. § 367. к. з. укинуте, ја први изнео у своме чланку „Кривични Закон“ (стр. 217. књиге „Поуке и Обавештења“), то је, наравно, и напомена г. Живановића, упућена мени, и ако се тамо то изрично не вели.

Ред је, према овоме, да ја и браним ово своје гледиште, ма да је оно доцније и од других прихваћено.

По моме нахођењу гледиште г. Живановића, да се послужим његовим речима, нетачно је из ових разлога:

Оне одредбе из тачака: 2., 3., 4. и 5. § 367. кр. закона носе карактер административно-дисциплинских кривица, јер се пружа полицијским властима право, да свештенике кажњавају за невршење њихових свештеничких, дакле чиновничких дужности, или за лабаво вршење ових.

Ове одредбе ушле су у кр. законик вероватно зато, што су у доба доношења овога закона морале бити и у изворном закону из кога је овај превођен, а и зато што закон о црквеним властима онога времена, није предвиђао свештеничке кривце ове врсте.

Законом, пак, о црквеним властима источно православне цркве, који је донесен 27. априла 1890. године, а имено чланом 173. предвиђене су свештеничке кривице, „које ће извиђати и судити надлежне црквене власти“, и за њих побројане казне у чл. 174. истог закона.

Тачка 1. чл. 173. пом. закона гласи: „Невршење службених свештеничких дужности“, а тачка 2. гласи: „Немарљиво вршење службених свештеничких дужности“.

Ако се упореде ове две тачке из чл. 173, са онима из тачака 2. 3. и 4. § 367, онда се јасно види, да су то једне исте кривице за невршење у опште или лабаво вршење службених свештеничких дужности, и кад ово стоји, онда се не да претпоставити, да би свештеника за једну исту кривицу, која излази из једне радње или нерадње, требало два пут казнити, и то од стране двеју са свим различитих власти — полицијске и црквене.

Не, то нити се може бранити нити дозволити, у толико пре, што би тиме био повређен онај принцип, да доцније доношење закона ништи одредбе ранијих, кад су са њим у сукобу (*lex posteriori derogat priori*), јер се мора узети, да је закон о црквеним властима, преносећи право суђења свештеницима, за невршење дужности, на црквене власти, претутно укинуо тачке 2., 3., 4. и 5. § 367. кр. закона.

У осталом, сама пракса је одавно показала пут за примену § 367. јер ја за последњих двадесет година не знам примера, да се која полицијска власт послужила према свештеницима овом законском одредбом, налазећи, наравно, да је то право прешло на црквене власти.

Ако би се, у осталом, потражиле побуде законодавца онога времена, зашто је право кажњавања пренео на црквене власти, онда би се видело, да је он намерно отргао ово право од полицијске власти, јер је то захтевао и измењен одношај у земљи између једних и других вла-

сти и многе друге прилике онога времена.

У 43. броју П. Гласника, говорећи о § 389. к. з. по коме се казни воденичар, који више ујма узме него што му припада, г. Др. Живановић такође налази, да је „неосновано“ моје тврђење, да је ова законска одредба беспредметна, јер се, вели, има узети, да је меридаван у дотичној воденици уобичајени ујам.

И ово је тврђење г. Живановића, да се послужим његовим речима, неосновано.

А неосновано је ово ево зашто:

Тачка 1. § 389. кр. закона, предвиђа казну за воденичара, који више ујма узме него што му припада, али ни та законска одредба, нити ма која друга не одређује у опште величину ујма, те се, по томе, не зна, кад је воденичар узео више ујма а кад није.

Г. Живановић, као што се види, говори о уобичајеном ујму у дотичној воденици, али то је нетачно, јер сваки сопственик има права да одређује у својој воденици ујам колико хоће, а ствар је помељара хоће ли доћи код њега или не.

Кад, дакле, воденичар има права да мења ујам, онда је за данас један а за други, трећи и четврти дан други уобичајени ујам, и по томе казни не може бити места, па је по томе и тврђење г. Живановића неосновано, јер тачка 1. § 389. кр. з. остаје за увек беспредметна.

Ако би претпоставили ту могућност, да се ово законско наређење и не односи на сопственике воденица, него на саме воденичаре, који служе под платом или на део ујма, дакле на оне, који у име газде наплаћују ујам, и да би ова казна имала да дође онда, кад они преко овлашћења својих газда наплате више него што треба, онда ова претпоставка не би могла опстати из ова два разлога: прво што би сопственик воденице или млина увек могао да изигра примену овога наређења тиме, што би потврдио да је ујам наплаћен по његовом наређењу, јер он има права да овај одређује како хоће, а друго што је у многим местима воденичар сам сопственик воденице, те је из разлога што он има права да одређује величину ујма, искључена примена овог законског наређења.

Понављам: савршено је немогућна примена поменуто одредбе све дотле, докле се законом не одреди величина ујма, који се од помељара сме узети.

Док г. Живановић заврши цео овај рад, ја ћу понова говорити о значају § 356. в. § 365. и 375. кр. зак. и још некима, где се г. Живановић такође није освртао на доцније законе, којима су ова наређења или укинута или са свим измењена.

16. новембра 1913.

Београд.

Дим. С. Калајић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Влад. Станковић кафеџија из Ваљева актом од 23. октобра ове године упутио је питање овакве сардржине:

Начелство окружно наплаћује по два динара сваког дана за свирање музике (дамен капеле) у кафани и ако свака свирачица има оделиту дозволу за свирање и псање. Сем тога и општинска власт наплаћује такође по два динара за свирање музике. — Пита се: кад општина према одлуци општинског одбора наплаћује два динара дневно, да ли треба плаћати и начелству окружном.

Одговор:

За допуштење месне полицијске власти, или општинске где нема полицијске, да се може приредити каква игранка, забава, концерат, музичко вече, ватромет, циркусна и акробатска престава, биоскоп и овима сличне преставе и забаве, изузев позоришта, плаћа се на име таксе за државну касу према Тбр. 99. закона о таксама два динара. — Ова се такса плаћа употребом таксене хартије. — Наплата таксе у овим случајевима врши се за сваку приређену забаву и остало за означени датум, дан и ноћ, 24 часа. Ако се у току овог времена од 24 часа приређује више престава, плаћа се само једна такса. Али ако би се ове преставе и забаве стално, за дуже време од једнога дана, давале, полицијска власт може издати допуштење и на дуже време, недељно или месечно, наплативши у напред за сваки дан таксу од два динара. — Пријавна такса (за молбу) од 0.50 динара наплаћује се кад год

се допуштење тражи. — Лица, друштва и корпорације, која су по тачки 5. члана 5. закона о таксама ослобођена плаћања таксе, дужна су такође ово допуштење узети од полициске власти, и ову таксу не плаћају само онда, кад поднесу решење Министра Финансија, којим су ове таксе ослобођена. Овде долазе установе и заводи основани приватним средствима, ако служе за општу државну или народну корист а у колико немају за циљ новчану добит, као што су друштва привредна, војна, милосрдна, здравствена, витешка, уметничка, књижевна и уште просветна. Свима овим установама и заводима Министар Финансија може и одузети дато повлашћење, образложеним решењем. — Лица правна и физичка, која приређују забаве преставе и остало, за шта се такса по т.бр. 99. наплаћује, а не плате прописну таксу, подлеже плаћању, поред редовне, и казнене таксе из члана 52. закона о таксама, која износи три пута више него што је редовна такса. — Полициски органи, који се не старају да се ова такса наплаћује, кажњавају се по члану 56. закона о таксама новчано, од 10 до 100 динара.

Осим тога, за приређивање забави, изложби, циркусних, биоскопских, гимнастичких, певачких, музикалних, мађионичарских представа, излагање на углед разних знаменитости и реткости као што су слике, панорамске, пластичке, монструозне и томе сличне знаменитости, излагање појединих животиња за себе или у гомили (менажерија) и томе слично, свирање, певање за себе или у групи, наплаћује се такса општинска, у корист општинске касе према т.бр. 407. закона о таксама. — Ову таксу наплаћују вароши а варошице по одлуци општинског одбора и одобрењу Министра Финансија. — Величину ове таксе одређује општински одбор у почетку сваке године, а величина тих такса важи тек кад их одобри Министар Финансија.

Плаћање таксе из т.бр. 99. закона о таксама не искључује плаћање таксе за општинску касу из т.бр. 407. закона о таксама.

Према изложеноме добро поступају начелство окружно и општински суд кад сваки од њих наплаћује таксу за свирање музике у ка-

фани, и то: начелство за државну касу а општина за општинску касу.

* * *

М. Б. Михаиловић општински начелар актом од 4. октобра ове године упутио је питање овакве садржине:

Извесно лице још пре 20 и више год, добило је месно механско право, с тим, да у року за три године дана подигне механу III класе, по датом му плану. Ово лице ни до данас није подигло механу III класе, како му је то било наређено, већ је још из раних година направило једну обичну зграду (механицу) од слабог материјала, која не одговара поменутом плану. У овој непрописној механи, ово лице стално је за свога живота обављало механску радњу, а по његовој смрти, па и данас, обавља радњу његов законик наследник. Пита се: да ли ово лице има права обављати механску радњу у овој непрописној механи? и, ако нема права, онда шта треба предузети и на који начин, као и код које власти, па да се овом лицу обустави механска радња?

Одговор:

Онај, који жели механу да подигне, дужан је обратити се полициској власти молбом и назначити на коме месту и које класе механу жели да има. Кад окружно начелство или Управа вароши Београда нађе, да механу треба одобрити, по учињеном извиђају шаље односна акта Министру Унутрашњих Дела, који ако дели исто мишљење, издаје молиоцу дозволу за подизање механе. Дозвола се даје у виду уверења, а у њему се увек ставља према § 15. уредбе о механама у дужност молиоцу, да механу по плану подигне у року од три године од дана примљеног уверења, јер ће иначе изгубити право на подизање механе. — На овај начин стиче се месно механско право. — Да би се пак механе по издатим плановима подизале, и да би се то извршило у законом року, од три године од дана примљеног уверења прописано је расписом Министра Унутрашњих Дела, да се свака механа, пре него што се у њој отпочне упражњавати механска радња претходно комисијски прегледа, па кад се нађе да је у свему по издатом плану и прописима уредбе о механама и осталим законским наређењима поступљено, онда да се

по накнадној одлуци Министра Унутрашњих Дела изда притежаоцу механе решење, да је механа по плану саграђена и да је као такву може употребљавати. — У смислу ових наређења је поступано.

У питању означена механа, пошто већ више година ради, свакојачко да је прегледана и да је издата дефинитивна дозвола за рад у тој механи. Ако та механа није тачно по плану саграђена, криви су они што су поднели извешћа да јој дефинитивну дозволу треба издати. Сопственику те механе сада се не може одузимати дозвола што механа не одговара у свему плану, јер он има стечено право; не може се понова расправљати једна ствар која је у своје време расправљена, ма и погрешно.

к.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

Кривице по закону о радњама сматрају се за иступна дела и на ове се кривице и пресуде донете по истима, има да примени застарелост прописана за иступна дела у § 396. казн. законика.

(Начелна Одлука Опште Седнице Касац. Суда од 12. Септ. 1913. г. № 2034).

По захтеву Министра Народне Привреде, Министар Правде тражио је од Касац. Суда, да да своје мишљење о томе: да ли кривице предвиђене законом о радњама и пресуде по њима изречене застаревају или не; ако застаревају, по којим се прописима та застарелост рачуна и цени прекид застарелости дела и пресуде? Министар Народне Привреде захтевао је ово стога, што у закону о радњама о томе нема изречне законске одредбе, а међутим новчане казне за поједине кривице проширују се до 1000 дин., као што је то случај код чл. 153., а у поврату се казна проширује до 2000 дин.

Касациони је Суд, у општој својој седници од 12. Септ. 1913. бр. 2034, на основу тач. 2. § 16. закона о своме устројству, дао овакво своје мишљење:

„Законом о радњама, а на име чл. 164. укинута је Уредба о Еснафима од 14. августа 1847. год. са свима

вљеним изменама и допунама. Исто тако овим законом укинута су сви закони и законска наређења, који би били њему противни.

По дотадањој Еснафској Уредби све кривице предвиђене у њој биле су иступног карактера, а те су кривице сада предвиђене у закону о радњама. Тако исто и остале кривице предвиђене по закону о радњама, до ступања у живот овога закона, биле су кажњиве као иступна дела по части трећој Казненога Законика.

У закону о радњама није нарочито ни једним законским прописом наглашено, да су кривице предвиђене по томе закону уједначене са којом врстом кривичних дела из Казненог Законика, злочина или преступа.

По закону о радњама кривице наслеђују полициске власти, па о њима и решавају, дакле онако исто као што полициске власти и иступна дела из Казненог Законика наслеђују и решавају по § 4 а Полиц. Уредбе, а не и друга кривична дела, јер остала дела — злочинства и преступљена полиц. власти, у колико још није извршено постављање среских и градских судова, само наслеђују — § 19 зак. о пост. суд. у крив. делима, а судови им суде.

Већ из овога излази, да кривице предвиђене законом о радњама нису каква друга дела но иступна, онаква као и она из III части Казн. Законика, дакле нису кривична дела у правом смислу, каква су дела злочини и преступи из друге части Казн. Законика. А иступне кривице из III части Казн. Зак., начелно узевши, нису кривична дела у правом смислу, јер се њима не напада *ошти* правни поредак, као код злочина и преступа, што значи да се иступним делима не вређа никакво правно добро, него се њима напада само на један *нарочити* правни ред. Стоји то, да су у иступне кривице III части Казн. Законика унесена и извесна ситнија, мање вредности, права кривична дела, као што су, незнатне вредности: просте крађе, утаје, преваре; али то, као нешто изузетно, не може да промени природу оних чисто иступних кривица. Казна за ове није криминална него административна казна, јер нема оног циља који има казна код правих кривичних дела, злочина и преступа. Даље, код иступних дела не

одговара увек њихов учинилац него постоји одговорност и за туђа дела, што је код правих кривичних дела немогућно. Са тога гледишта посматрајући, иступима из Казн. Законика не могу се прибројати и сва она дела, која се казне по специјалним законима и која би природи својој (пошто нити вређају нити опасно сти доводе какво правно добро заштићено правним поретком) нису кривично дело (ни злочин ни преступ), па ни које од кривица против службене дисциплине, које се опет одвајају у засебну групу.

На ово би се могао учинити још тај приговор да је § 1. Казн. Зак. прописано, да је иступ оно дело за које закон доноси казну до месец дана затвора или новчану казну до 300 динара и да, према томе не могу у иступе бити побројана ова дела из специјалних закона, па, дакле, ни дела из закона о радњама, која су јаче кажњива. Али је лако увидети неумесност таквог приговора чим се узме на ум, да по том истом параграфу преступ је, на пример, и дело које се казни преко 150 дин. а не само дело које се казни преко 300 дин. Ако би се гледало, дакле, на ту казну само, онда би једно исто дело у исто време јављало се и као преступ и као иступ. И Казнени Законик, као што видимо, за по неки преступ може да пропише мању казну него за иступно дело. Одвајање иступа од преступа и злочина није, дакле, условљено величином повчане казне, па ни казне затвора, којом закон прети, него природом дела зато, као год што какав преступ по казненом закону може бити новчано слабије кажњив него иступ из истог законика, тако исто и иступно дело из ког специјалног закона, па дакле и из закона о радњама, може бити новчано или затвором оштрије кажњиво него што се иступи казне по казненом закону.

Према наведеном Касац. Суд наводи: да су кривице из закона о радњама од 29. јуна 1910. г. *иступна дела*.

Како иступна дела, па и пресуде по иступним делима, застаревају по § 396. казн. зак., то Касац. Суд наводи, да се и на кривице по закону о радњама и на пресуде по тим кривицама, има да примени застарелост и да та застарелост има да тече по § 396. Казн. Зак. Касац. Суд

доноси своје мишљење о постављеном питању: да се кривице по закону о радњама има да сматрају за иступна дела; и да се на ове кривице и пресуде донете по истима има да примени застарелост прописана за иступна дела у § 396. Казн. Зак.

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Непознати злочинац отео је из недара Драги жени Светозара Бурића, из Лучице, 280 динара у новчаницама и то: 2 новчанице од по 100 динара и 8 од по 10 динара.

По опису лице које је ово дело извршило старо је око 45 година, црномањасто, на себи има гуњац и чакшире од шајка и обичну шубару.

Акт пожаревачког градског и среског суда Бр. 5265.

Александар Благојевић, бив. слуга, притвореник судски, побегао је 5. ов. месеца из притвора, а био је осуђен на два месеца затвора. Он је стар 18 година, средњег раста, носав, смеђ, на себи има војничку блузу.

Акт београдског првостепеног варошког суда Бр. 15030.

Јован Бовачевић, побегао је из среског притвора.

Јован је стар 18 година, висок, сувоњав, на себи има од одела кратак капут жуте боје, а на глави црни шешир.

Деспеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 10383

Мурага Дуња, из Ђаковице, притвореник среза ђаковичког, побегао је испред стражара спроводника.

Мурага је стар 35 година, раста средњег, лица округлог, црномањаст, на глави има белу арнаутску капу.

Деспеша начелника среза ђаковичког Бр. 2310.

ТРАЖЕ СЕ

Новак Трескић, из Олећице, 18. октобра т. г. отишао је од своје куће у Ивањицу ради куповине неких ствари, али се није више вратио. Он је стар 60 година, средњег

стаса, зелених очију сувоњав у црном сељачком сукненом оделу.

Депеша начелника среза моравичког Бр. 9662.

Радојко Рачић, из Кованлука, отумарао је од своје куће незнано куда. Он је стар 16 година, раста средњег, косе и очију смеђих, на себи има копоран и панталоне од сукна.

Депеша начелника среза жичког Бр. 13245.

Лука син Милоша Петровића, из Руберовца, нестало је 7. ов. месеца из кафане „Чедића“. Он је стар 10 година, смеђ, очију граорастих, на себи има гуњац и чакшире од суре војничке чоје.

Акт кварта савамалског Бр. 9145.

Агасије Илић, из Београда отумарао је од своје куће незнано куда. Он је стар 75 година, средњег раста, плав, на себи има турске чакшире, антсерију и фермен.

Акт кварта врачарског Бр. 12125.

КРАЂА СТОКЕ

Непознати крадљивци украли су Милораду Јевремовићу, из Крупаје, једнога **коња** маторог 12 година, по челу цветастог, лисастог, на леђима убивеног од седла, са жигом положено „т“ и „в“.

Депеша начелника среза хомољског Бр. 8813.

Непознати крадљавци украли су Велимиру Рајковићу, из Јашевца среза посавског округа ваљевског, једнога **коња** маторог 8 година, длаке кулашасте, у обе задње ноге путастог.

Акт начелства округа београдског Бр. 6630.

Непознати крадљивци украли су Спири Ватрићу, из Селевца, једнога **ждрепца**, маторог 3 године, длаке алатасте, у обе предње ноге чарапастог, у леву задњу ногу путастог.

Депеша среског суда за срез јасенички округа смедеревског Бр. 4080.

Непознати крадљивци украли су Животи Спиридоновићу, из Селевца, једнога **ждрепца** маторог три године, длаке алатасте, у обе предње ноге чарапастог, у леву задњу ногу путастог.

Депеша начелника среза јасеничког округа смедеревског Бр. 4080.

ПОНОВНЕ ПОТЕРЕ

Маринко Драгутиновић скитач. циганин, осуђеник нишког казног завода, чију *слику* износимо побегао је 17. августа 1912. године па ни до данас није ухваћен.

Родом је из Бучмета, среза јабланичког округа врањског, стар је 35 година, очију угаситих, косе и бркова црних; од особених зна-

МАНГУП СТОКА

Код Траила Богдановића, из Слатине, налази се једна мангуп **кобила**

кова има: на десној руци на трећем зглобу кажипрста брадавицу величине кукурузног зрна.

Акт Управе нишког казног завода Бр. 2781.

Стојан Стаменковић осуђеник пожаревачког казног завода чију

слику износимо, побегао је 30. августа 1908. године, па ни до данас није ухваћен.

Родом је из села Копривнице, среза нишког, стар 27 година, средњег раста, очију жуто-зелених, косе црне, малих бркова, брија се.

Акт Управе пожаревачког казног завода Бр. 210.

матора 7 година, длаке црне, по леђима има беле длаке од убоја седла, ровашена у десно уво и десну ноздрву, са жигом „О“

Акт начелника среза зајечарског Бр. 14375.